

LO TEATRO CATALA

PERIÒDICH INDEPENDENT,

DE LITERATURA, ART, NOTICIAS, Y ANUNCIS

Destinat principalment á fomentar lo progrés é interessos
de 'l Teatro de Catalunya.

Preus per subscripció

En Barcelona, 1'00 ptas. trimestre.
Fora. 1'50 » »
Artistas d' ópera, 25 ptas. 1' any,
Abonats protectors, una pesseta.
cada mes.

Redaccio y Administració

DIPUTACIÓ, 125, 2^a 3.^r

Sucursal pera cartas y avisos:
en l' Arxiu lirich-dramatic de
D. J. Gelabert: Unió, 5, 3.ª 2.^a

Preus de cada número

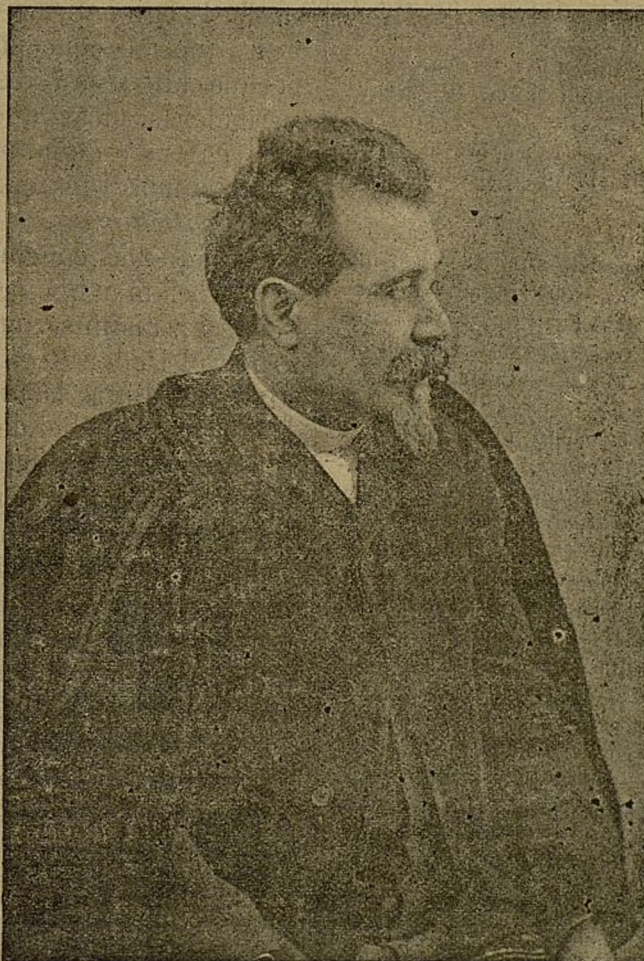
Número corrent. 10 céntims.
Id. atrassat. 15 id.

Lo abonats protectors enen dret a dos
a dos exemplars de cada número de *Lo Tea-
tro Catala* a que 's publiquin noves que 'ls
convinga mentras no desoigan de 'l setima
nari, a obtenir rebaixa en los preus de 'l-
anuncis particulars.

NOSTRE GRABAT.

Durant l' any có-
mich prop-passat va
tenir gran éxit en No-
vedats lo saynete *Las
bodas d' en Cirilo*; ara
en Romea ha agradat
mòlt la obreta *¡¡Qui...
compra... maduixas!!*
que és la pessa de la
temporada; las duas
sòn de D. Emili Vila-
nova, conegut y apre-
ciat escriptor que ha-
via donat ja á 'l pù-
blich mòlts treballs li-
teraris plens de gracia
y de xiste, que li con-
quistaren entre 'ls mo-
dèrns autors catalans
un nom merescut.

Avuy, gracias á la
galanteria y á la bona
amistat que 'ns uneix
ab los Srs. Massó y
Casas, propietaris de

Emili Vilanova.

la acreditada revista
L' Avenç, dits se-
nyors nos han facili-
tat, á una petita indi-
cació nostra, 'l retrato
de 'l reputat publicista
que tanta popularitat
ha conseguit ab sas
dos mentadas produc-
cions escènicas.

Per aquest motiu te-
nim la satisfacció de
honrar lo present nú-
mero ab lo grabat que
representa á 'l Sr. Vi-
lanova, á qui felicitem
un cop méspe 'ls triun-
fos que té conquistats
ab son talent y que es
de pensar no serán los
últims que obtingui en
la escena de 'l teatro
catalá que ab tant ca-
rinyo ha acullit los
agradabilíssims fruyts
de son ingeni.

A. J.

A las personas que durant 'l actual Desembre se suscrigan per un semestre, se 'ls REGALARAN tots los fulls publicats per folletí, de la comedia LA FORSA DE L' AMOR de la que 's dona ja 1 acte tercer.

La administració establerta desde primer de 'l actual prevé a las personas de Barcelona ó de fora, que están en descubret ab LO TEATRO CATALA fins a últim de Novembre prop-passat per suscripcions vensudas ó per altres conceptes, que se serveixin enviar per tot lo mes corrent lo import de lo que deuen, porque desde 'l vinent Jener no 's enviarà 'l periódich a 'ls suscriptors ó corresponsals que no han fet la liquidació atrassada.

Certamen Festiu Literari

FALLO DE 'L JURAT

TEMA N.º 1. — *Premi.* — Composició n.º 68. — LO TEATRO CATALA — (Lema) ¡Catalunya y avant! — *Menció honorífica.* — Composició n.º 51. — LO TEATRO CATALA. — (Lema) Serafi Pitarra.

TEMA N.º 2. — *Desert.*

TEMA N.º 3. — *Premi.* — Composició n.º 7. — LO XICOT DE 'L CARBONÉ. — (Lema) 'L ret ue la Sila — *Accésit.* — Composició n.º 59. — LO BARÓ DE SANTA AGNES. — (Lema) Tota la seva taley a es que dinant lo rey reya.

TEMA N.º 4. — *Premi.* — Composició n.º 19. — SERENATA. — (Lema) Do, re, mi, fa, sol. — *Accésit primer.* — Composició n.º 14. — SERENATA. — (Lema) Tiovas a guita. — *Accésit segon.* — Composició n.º 54. — SERENATA. — (Lema) ¡Escolta!

TEMA N.º 5. — No s' adjudica.

TEMA N.º 6. — *Premi.* — Composició n.º 18. — LAS DELICIAS DE 'L FUMAR. — (Lema) ¡Alabadas sigan! — *Accésit primer.* — Composició n.º 44. — FANTASIA. — (Lema) No es un dit, es un cigarro. — *Accésit segon.* — Composició n.º 47. — LAS DELICIAS DEL FUMAR. — (Lema) ¡Que tot es fum en la vida!

TEMA N.º 7. — *Premi.* — Composició n.º 20. — LAS GLORIAS DE 'L RAPE. — (Lema) ¡Aixém! — *Accésit primer.* — Composició n.º 27. — LAS GLORIAS DEL RAPE. — (Lema) ¡Ay, caps ta, que t' estimo! — *Accésit segon.* — Composició n.º 2. — LAS GLORIAS DEL RAPE. — (Lema) Poesia.

TEMA N.º 8. — *Premi.* — (No s' adjudica).

TEMA N.º 9. — *Premi.* — Composició n.º 56. — LO TOBERO. — (Lema) Be 's mereix tren ta versos. — *Accésit primer.* — Composició 24. — ¡MIREULO! — (Lema) ¡Ole ya! — *Accésit segon.* — Composició n.º 31. — ¡PAS.....! — (Lema) ¡aparteu las criaturas que ara veig veni un torero!....

TEMA N.º 10. — *Premi.* — (No s' adjudica). — *Accésit primer.* — Composició n.º 57. — ¡AY, AY! — (Lema) ¡Xisme? — *Accésit segon.* — Composició n.º 36. — REVISTA GENERAL. — (Lema) ¡Bon fibló!

Barcelona 6 de Desembre de 1892.

Lo President, *Felip Ferrer* — Lo Secretari *J. Roig Coromí.*

Ab arreglo a la condició IV de la Convocatoria la distribució de ls premis y la lectura de 'ls treballs premiats serán ob ecte de una sessió que 's efectuarà diumenje 18 de 'l actual; y a 'l efecte de que pugan assistirhi tots los Srs. Suscriptors y compradors de LO TEATRO CATALA, en lo próxim número anirà inclosa la invitació corresponent.

PRIMER SENTEM BASES

Volem fer catalanisme pràctich. Comensem, per consegüent, parlant clá y catalá, cosa que no es may per cert gaire difícil y que avuy ho es encara menos, porque las ideas que professem en favor de nostra patria regional están també clarament definidas per un reputadissim regionalista que, tot y no 'sent catalá, professa la verdadera doctrina que té de sustentar tothom que vulga agermanar totas las regions de la península espanyola á fi de que formin una gran nació.

Ab motin de la inauguració de 'l curs en la Universitat de Santiago de Galicia, lo distingit catedràtich Dr. Brañas va fer un notabilissim discurs qu' ha tingut gran resonancia, qu' ha merescut la mes entusiasta aprobació en la regió ahont va ser pronunciat y que entre 'ls catalanistas ha sigut també celebrat y comentat molt favorablement.

Alguns periódichs l' han copiat en sas columnas y altres n' han fet extractes, considerant sas conclusions favorables á la causa de 'l regionalisme catalá.

En nostre concepte ho són efectivament, porque allí están exposadas ab claretat las verdaderas ideas que, millorant la sort de las regions ó de las *petitas patrias*, han de contribuir á 'l mateix temps á la prosperitat de la *patria gran*.

En aquellas conclusions de 'l Dr. Brañas, a 'l proclamar que se estableixin dos poders separats, distints, autònoms, lo Poder Central y 'l Poder Regional, se fa constar que aixó será dintre la unitat nacional espanyola y sens perjudici de la integritat política d' Espanya. En ellas son ilustrat autor se cuyda be de expressar que 'l regionalisme no es exclusivista ni egoista ni tanca las fronteras á 'ls ciutadans de las demés regions, que ho són també de 'l Estat espanyol.

Allí 's diu clarament que 'ls regionalistas condemnan y condemnarán sempre l' aplicació de 'l famós dit de Monroe *América pèrra 'ls americans*. Allí consta que 'ls ciutadans d' una regió poden passar á 'l altra y disfrutar en ella de tots los drets reservats á 'ls naturals; allí no 's excloueix a ningú de desempenyar càrrechs públichs; allí 's diu que la nota de *separatista* que 's lansa a 'l regionalisme es una infame calumnia; allí no 's posan trabas a 'l Poder Central respecte á la organizació de 'l Exèrcit y la Armada, privantli 'l dret de moviliarlo sempre que siga convenient; allí 's proposa que

l'ús de la llengua regional sia potestatiu, especialment entre 'ls naturals y no 's indica que siga obligatori *fins per dirigir-se a l'Poder Central*; allí, en una paraula, hi ha un plan práctic y un regionalisme verdaderament espanyol, per mes que aixó sembli fins á cert punt un contra sentit.

Aquet regionalisme es lo que apoyem, perquè aquet es nostre modo de pensar, y com creyem que aquesta mateixa opinió es la que preval en tot Catalunya, podem dir ab l' il·lustre catedràtic gallego:

«Veus aquí tot lo que ambicionm los regionalistas espanyols sens discrepar un punt, lo mateix los catalans que 'ls vascos, los valencians que 'ls aragonesos, gallegos que 'ls cántabros: un sol desitj, una sola aspiració 'ns uneix y estreny; lo desitj de viurer lliures dintre de nostra terra, duenyos de nostras cosas, resignats ab nostras penas y ab nostras alegrías satisfets. Aquesta es la aspiració gloriosíssima de la llibertat y la consagració de 'l etern é indestructible principi jurídic de la *personalitat*, arrel y font de tots los demás drets. Si licit me fós parodiar una frase molt corrent, diria que nostra tassis pot resumirse ab aquesta gran sentència: «Volém á l' individuo lliure en la familia lliure; la familia lliure en lo municipi lliure; á l' municipi lliure en la *regió* ó provincia lliure; la *regió* lliure en l'Estat lliure; y l'Estat lliure en la lliure y universal societat de las gents, é sigui en l' *estat* internacional lliure.»

Pensin, donchs, los ofuscats catalanistas qu' han volgut *regalarnos* una Constitució prematura confeccionada á casa seva que per lo tant, d' aplicarse, solsament podria servir per l' ús especial de 'ls que van ferla, si es convenient—ja que 's mostran conformes ab lo salvador plan de 'l Dr. Brañas,—donar bombo á son irrealisable projecte (en lo que per altra part hi ha alguna cosa de bo), ó si es preferible que quant tractin d' implantar una Constitució verdaderament útil á Catalunya y á las regions germanas, s' estudihi ab cuydado y ab tino especialissim aquest assumpto, á fi de que la causa regional estiga apoyada sobre bases seguras ahont puga descansar sense perill tot lo que ab son definitiu triunfo 's relacioni.

Aytal triunfo l' ha de portar mes ó menos tart la evolució. Per' xo convé fer compèndrer ans de tot que no som separatistas, procurant que certs escrits no fassin aparèixer á sos autors catalans com á extrangers dins de sa patria y convé no descansar fins lograr que s'ensenyi català en nostras esco-

las; per 'xó convé en fi, que s' envihin á las Corts diputats regionalistas, perquè 'l dia que totas las regions aixis ho fassin, haurem arribat sens dupte á 'l fàcil logro de nostre patriòtic desitj.

P. de R.

CRISTÓFOL COLÓN ¹

VI Y ÚLTIM.

Convenientment autorisat Colón per' empèndrer son quart y últim viatge, després de tants contratemps surti de la Gran Canaria 'l dia 25 de Maig de 1502 á 'l mando de quatre carabelas y acompanyat de son fill Fernando que tenia 13 anys y de son germà Bartomeu.

Á 'l arribar los navegants á la Espanyola los hi siguié negat lo permís per' atracar en aquell port; mes Colón pagà tanta ingratitut manifestant la conveniència de que 'ls barcos que 's trobaban al port á punt de retornar á Espanya, desistissin de son viatge, tota vegada que per ell en la atmósfera 's distingian indicis d' una próxima tempesta.

No fèu cas lo célebre Bobadilla de la seva predicció y acompanyat de 700 homes y grans riquesas robadas á 'ls indigenas, se fèren á la vela. Un temporal terrible 'ls sorprengué y las onas foras se xucaren totas aquellas embarcacions, excepcio feta d' una que 's va salvar, providencialment sens dupte, com pera que pogués anar á Espanya y contar aquella desastrosa catastrofe.

Las carabelas de Colón prosseguiren son viatge; mes, després de fer molts descobriments, arribaren á la Jamaica; y perduda una nao y averiadas las altres, á fi de demanar socorro al governador de la Espanyola, un valent oficial nomenat Diego Méndez verificà la travessia, que era llarga y arriscada, en una frágil canoa embarcant ab ell alguns remers indios.

Després de deu mesos de complert abandono, miseria, conspiracions y un nou atentat contra Colón, una petita embarcació 'ls portà alguns queviurers que es l' únic que de moment conseguí l' intrèpit Méndez. Un any després lograren dugas carabelas ab las quals Colón pogué tornar á Espanya, desembarcant á S. Lucar de Barrameda 'l dia 7 de Novembre de 1504.

Morta la reyna Isabel lo 26 del mateix mes y faltat Colón de tant poderós opoyo, ja no fèu res més de bó, y malgrat de que logrà avistar-se ab Fernando V reclamantli sos honors y rendas, aquest buscà una sortida dibentli qu' aquest assumpto se tenia de resoldrer en Consell.

Colón morí en la més espantosa miseria, desairat de la Cort, desenganyat de las glórias de la vida y rodejat de sos fills, en una casa de Valladolid lo dia 20 de Maig de 1506. Tenia allavors 70 anys.

Aquí acaba l' historia d' aquest gran home que per la grandesa de sa influencia meresqu' 'l nom de civilisador. Ell completà l' Univers acabant la unitat física de 'l globo. Avansà, més enllà de lo que s' havia fet fins á ell, la obra de Déu, la unitat moral de 'l género humà. Aquesta obra, á la que Colón fèu donar un pás tant gegant, era massa gran en efecte pera ser dignament recompensada donant son nom sols al quart continent de la terra. No 'l portà la Amèrica; pero 'l género humà reunit y aproximat per ell, portarà 'l seu nom en son globo enter.

J. P.

(1) Vejis' lo número 101.

SONET

Ferit mon pobre cor per ta bellesa,
de ton desdeny montanya avall rodola,
y horriblement enllisca y s' esmicola
sagnant en lo rocam de ta cruesa.

En va truco á ton pit a' greu dolcesa
com qui 'na trista almo na ne pidola;
y tendre 'l cor per sempre mes si endola;
y á to, esquerpa, sabentho tot, no t pesa.

¡Me dius que 'l teu cervell no considera
qu' un ver amor tingui en mon cor estatje.
mostrant jo 'l rostre gay!... ¿No saps, pitere,

que l' au ferida canta en lo ramatje?
¿No saps, y es natural, que l' ona fera
mor sonrisent en la deserta platja?...

ANGEL RIUS VIDAL

Revista Teatral

LICEO.—*Orfeo*.—La interpretació que 'l Mtre. Mugnone ha donat á la immortal obra de Glük, *Orfeo*, ha sigut objecte de vivas y acalorades controversias per part dels amichs y de ls detrctores del mestre. Deixant de banda 'l apasionaments d'uns y altres que no conduhiex mes que á fer judicis parcials e injustos, nosaltres debem confessar que 'l Mtre. Mugnone en aquesta ópera 'ns va satisfer molt mes que en las tres posadas anteriorment. Lo cuidado esmerat qu' ha posat en los ensaigs d'orquestra ha produhit una unitat de conjunt, una seguretat de la corda y un colorido en varios passatjes. que són veraderament d'admirar, sobre tot si 's té en compte lo deficient de la orquesta en lo Liceo y mes en aquesta ópera instrumentada ab aquella parquetat y senzillés de 'l passat sigle, que requereix una corda nutrida y abundosa pera que produheix 'l degu efecte en una sala de las dimensions de lo de nostre gran teatro.

Jo ja sé que 'ls detractors de 'l Mtre. Mugnone 'l tatan d'abusar d'efectismes rebuscats y que, segons ellis, desvirtúan la placides de la arcaica música de Glük; pero fins acceptant aquestas exageracions, tillas mes bé de un temperament nervios y meridional que de un desconeixement de la musica de 'l *Orfeo*, ¿perquè olvidant aquestos petits defectes, lo públich *sabi* no ha aplaudit com se mereixia l' esfort que representa un conjunt tan admirable com lo que ha resultat en la orquesta? Lo coro y pantomima de surtida, lo según acte en pés y sobre tot la *saturnal* final, tot lo tercer acte, ¿no mereixian mes entusiasme de 'l que ha produhit en la massa general de 'l públich? Y en resumidas *cuentas*. ¿qué es lo que 's critica á 'l Mtre. Mugnone? Quatre detalls nimis d'interpretació que ell los sent á sa manera, ab la llibertat é independencia que 's déu concedir á tot' anima d'artista y no 'l diu res del treball principal que es unificar l' orquesta y fer reasar efectes de colorido tan difícils de trobar en las obras primitivas. Que 's desenganyin los *orfeomaniachs*, aquesta ópera 'ls hi vé gran y 'l llampech de entusiasme que tan soptadament va produhir en lo Teatro Lirich á sa primera aparició s'ha apagat fa molt temps y no sabent com sincerarse de sa actual indiferencia, donan la culpa á la efectística interpretació de 'l Mtre. Mugnone, los mateixos qu' havian aplaudit ab frenesi la direcció *architectista* de 'l Mtre. Bimboni...

La Sra. Fabbri debuta ab lo paper de protagonista. Es una contralt, de veu potentia y simpática en la corda grave; pero un poch defectuosa en los aguts que tenen tendència á *calar*. Va cantar ab lo degut colorido á las frases mes culminants de la obra y aixís va ser digna intérprete de l paper en la escena. *¡Che puro ciel!..* y en l' *¡Quo faró senza Euridice!..*

La Sra. Boronat, encarregada de la *Euridice*, ve cantar sa part ab discreció, encara que 'l seu físich no s'acomoda bé á idealisar lo personatge.

Los coros mòlt bé en general, produhint molt bon efecte lo sentirlos cantar com un eco en lo tercer quadro de 'l tercer acte, per haberos colocat sota l'escenari de'l modo que s'acostuma en la majoria de teatros d'Alemania.

La *mise en scene*... regular; sobre tot, aquellast pastoretas de 'l primer acte qu' están *monissimas*.—B&N.

TEATRO ZORRILLA (Gracia).—Molt favorescudas se venhen las funciones.

Diumenje, a la tarde, la sarsuela *El Monaguillo* tingué un felis desempenyo. La simpática tiple Srta. Alcázar si-gue molt aplaudida en la part de protagonista. Lo senyor Aragonés tam é féu un *Juanito* ab molta més sil que no hi ha á Cardona. Los demás contribuhiren á la bona execució.

Polémica

Publiquem 'l article que veurá 'l lector á continuació, en primer lloch per deferencia á son autor, persona ilustradísima y justament apreciada en lo camp de las letras catalanas, y además porque abundem en la creencia de que la depuració de nostre idioma ha de ser una de las cosas preferents á que ha d'atendre 'l catalanisme:

Lo Teatro Catalá,

¿ES TEATRO? ¿ES CATALÁ? *

No ab cor de ofendre ningú he prèns yo la ploma per tant, crech que bem podran perdonar lo Sr. Dtor. d'aquest periódich e l'altre Sr. Dtor. de la *Sala d'espectacles* del carrer del Hospital, los quals ab lo nom de TEATRO CATALÁ procuran ilustrar teórica e prácticament lo nostre poble prou endarrerit e distret. Donchs com no tinguen ells ninguna part de culpa en los mals que més avall deploraré, estarán excojps de la menor ofensa que en lo present escrit volguessen entreveure; tant més que ells poden dir que treballen pel públich, e puix se refien d'aquets, han de dexarlo content. No hi há res, e també hi há molt, que dir. No obstant endregaré aquest article, o lo que sia, al poble sobirà qui paga per quel divertesquen, no entenent yo aci per poble solament la gent plebeya e humil, pus tot hom qui no sab, per gran senyor que sia, pot e fins de formar dins lo poble vulgar.

Qualsevol, llegint la precedent digressió creurá sens dubte ques tracta d'algun article formal, hon preteng yo analitzar les causes precehint los deplorables efectes de la nostra escena catalana. Res d'agó; donchs no tinch yo prou alé ni forces suficientes, e menys encara després haverho ja fet d'altres ab major conexement e sá criteri. Perque, lluny de profunditzar la qüestió, restaré molt modestament a la part de fóra, comengant (com és natural) pel cap, e dient: Etá ben dit en catalá *teatro*, tal com solen nomenarlo la majoria dels catalans ilustrats a la castellana? o *teatre*, com escriuen altres millor informats, o be *trayatu* com lo poble ignorant acostuma pronunciar la tal paraula? Yo crech que en absolut ningú d'ells té rahó.

* S. alguna forma gramatical usada en lo present escrit vingués de nou al llegidor, no ha de fer sino llegir abans lo *Llatzer de Tormes* publicat de poch, e encara millor *Lo sompni den Bernat Metge*, la obra mestra del bon temps de nostra llenga.

Són dues obretes de poch cost e molt útils.

Tothom sab, e si no ho sab ho podria saber, que moltes paraules clàssiques o savies, han passat e s'han conseqüat en les llengues vulgars, emperó sempre prenent lo caràcter o enmotllantse a la pronunciació peculiar de cada una. E axí és com lo llatí s'apropià del grech lo *theatrum*, haventse també ta nbeádmes naturalment en portogues, castellà e italià *teatro*, seguint llur pronunciació de vocals clares; però venen los francesos, e han d'escrivre forçosament *théâtre* sens percepció de la e muda, los alemanys *theater*, els anglesos *theatre* (llegint com en castellà, *ziatar*.)

Ara donchs, cón haurém d'escrivre e expressar tal paraula en català si volem que sia llenga viva, havem de enriquir-la, purificar-la? E pobre d'aquella qui no sab perfeccionarse sino adoptant a cada pas paraules e modismes d'una altra llenga, con axí ha succehit ab la nostra d'engà que en lo XV en segle comengaren a corrompre-la aquells qui més devien procurar enaltirla e tindrela en major estima.

Perque dexem tot seguit la primera expressió *teatro* per anti-catalana (que ni caldrà demostrarho) e impropria de la nostra peculiar pronunciació, que, si hi paravem esment, o be hauriem de llegir *taabru* o posar un accent sobre la primera e, com en frances e com en grech.

Passem donchs a la segona, que com a provinent catalans més puristes ja escriuen *teatre*, per observar aquella regla imprescindible a la nostra llenga de que tota paraula castellana en *tro* (llatí *trum*) s'ha de convertir la tal desinencia en *tre*. Per ex: *centro*, *cuadro*, *nuestro*, etc., en català *centre*, *quatre*, *nostre*: altrament no serà may catalana la paraula, com tampoch ho seran, ni ho poden ésser, ninguna de les acabades en *o* eufónica (com la de quèns ocupam ara) e que tant enlletgeixen e perverteixen lo nostre idioma. Ni pretenga ningú contradir-me dient que totes les llengues se modifiquen, perque malviatge la modificació e embelliment que introduhiriem en la nostra si a més de tantes *o* com ja hi tenim no accentuades ni tòniques, e que fonèticament ja són fosques, encara n'hi afegissem d'altres. E en quant a la primera e de *teatre*, que fins los més puristes solen proferir clara, essent axí que ni està en sílaba dominant ni és accentuada, sens dubte pot atribuirse a que escrivint e llegint desde petits en castellà, nos perdem al escrivre e llegir en la nostra llenga mare.

E entrem a tractar de la tercera veu, de la veu del poble ignorant qui exponents e instinctivament sol interposarhi una *y* dient *trayatu*, e veurém que no és tan ridícula com sembla al primer colp d'ull ans haurém de confessar que es la més apropiada a la fraygò catalana. Ja que, prescindint de la contraposició de la *r*, viciadura molt natural en lo nostre poble, e d'aquella *u* indispensable per conservar la desinencia clàssica no fa sino enmotllarla a la llei catalana que de *tea*, *leal*, *idea*, *linea*, etc. ne diu *teya*, *lleyal*, *ideya*, *linia*, per natural repulsió al diftongus *ea*, valdament aquesta *e* no sia eufónica. E axí tenim que, o be hauriem d'escrivre *Téatron*, seguint la etimologia grega, o be, adaptantla millor a la nostra llenga, *teyatre* (ques pronunciarà *taya-tra*), emperó ja may *teatro*.

Dexant donchs als valencians e lleydatans que facen les *o* e les *e* clares per influència castellana, nosaltres los catalans hauriem de llegir sempre tal com pronunciam naturalment quant parlam, fent totes les *a*, *e*, *o*, fosques mentre que no sien en sílaba dominant o accentuades, tant que fins la *o* e la *e* moltes vegades són mudes. Què diriem de un francès qui llegís pronunciant totes les lletres de son idioma? Donchs a tot bon català convé saber que antigament, quant Catalunya, Rosselló, Valencia, Mallorca e Sardenya no formaven sino una sola nació e usaven exactament la mateixa llenga, tenia aquesta més punts de contacte ab la francesa que no

ab la castellana, la qual tres segles há que està destruint a grat scient lo moniment més sagrat d'un poble, sa llenga, sa literatura, e que vuy per incuria e descuyt també sol n'oblidarla la majoria dels catalans, qui en *gatades*, drames e comedies troben més avinent e més fácil de pendrela tal com és, e servirsen com de un moble qualsevol. D'ací ve que nostres autors han fet de llurs obres una mercaderia venal: aquella que més diners los reporta és per ells la millor. Ni tampoch se recordan que teyatre deuria ésser no solament exemple de bons costums e imatge de la veritat, sino també escola de sana literatura, de dicció correcta e pur estil, ab lo qual no hi guanyaria poch lo públich, e farien los actors millor obra e los autors se veurien més justament aclamats.

Emperó veig que vas entrantmen en dins de la qüestió, ab tot e no volerla a tocar sino de fóra estant Donchs, per si no bastàs lo damunt dit a demostrar axí mateix que lo Teyatre català no és català, afegiré alguna consideració més que may serà de sobres.

Quansevol idioma, prenent les honors de tal, deu manifestarse unit, apropiat, invariable, conseqüent quant menys en lo més essencial. Essent axí que en lo nostre teyatre s'hi observa tanta diversitat d'expressió e de formes gramaticals quants són los autors qui per ell escriuen e fins los actors qui en ell representen, resulta donchs que, o la llenga catalana és infinidament elástica (o com arbre caygut que tothom ne fa llenya) o be tot lo que fins ara s'ha escrit no és en llenga catalana. E nom vulla ningú sostenir que tal o qual producció dramática sia premiada en algun certàmen literari, ja que aquests premis són sempre relatius e no absoluts; lo qual ha motivat una invasió de obres no resistint la critica més desapassionada en quant a la forma gramatical e ortogràfica.

Agó no vol dir que no tinguen bellesa e qualitats molt lleables, però sí que tots han partit de fonaments prou falsejats, usant generalment lo llenguatge modern, entremesclantlo ab l'antich e ab gran nombre de paraules e expressions castellanes mal encaixades en lo nostre idioma. Ja sé que alguns me diran que ho fan axí perque lo públich (qui paga) los entenga, e també que vuy no hi há autoritat que pugui guiarlos en lo *mare magnum* de qüestions ques presenten a cada pas.

Peró és aximateix gran veritat que en tot cas dubtos deu regnar lo bon sentit, e que ab un xiquet de voluntat estudiant e adelitantnos en los autors clàssichs del nostre segle d'or, podriem molt e molt purificar e modificar la llenga, la qual per sa mateixa puresa e *transparencia* ja s'imposaria al poble e la entendria, aprenent sempre alguna cosa més que no ara donantli del tot la rahó encara que no la tinga. Llavors fora quant lo poble conexeria que no hi há tal llenga literaria ni popular, com tampoch deu existir lo valencià, ni mallorquí, ni mahones, etc., per molt que vuy tinguen cada hu fisonomia distincta e que ab lo temps s'hagen separat e corromput. Emperó de procurar tal depurament avolerse imposar per la força del nombre, e pretendre la supremacia exclusiva la *gerga* o *mescolança* que parlam ara a Barcelona, hi há una immensíssima distancia.

Vcus aci perque lo TEATRO CATALÀ no és *teatro* ni és català.

ALI-REN-NOAB-TUN

Lo fet de insertar lo precedent treball no implica per part nostra total conformitat ab las idees de son distingit autor. La reforma lingüística ha de fustitarse de debó; y mentrestant, no ons considerem obligats a acceptar'l criteri particular de ningú. Tant 'l autor de 'l article en qüestió, com los senyors redactors de «L'Avenç» que ab gran zel volen

fer innovacions, demostren haber estudiat l'assumpte aquet ab molt cuidado; pero 'ls resultats de sos estudis donen solucions diferens y 'ns oposadas en certs casos.

Nosaltres avuy per avuy no volem apartarnos de la gramatica de Buf-rull y Blanch; perque crerem que mentres una autoritat reconeguda no la reformi, es la que deu ser acceptada en Catalunya.

Potser un a tre dia entrarem en aquet terren, per veurer si 's fa alguna cosa útil pera la ensenyança oficial de nostra llengua.

Roba d' ivern

Ja ha arribat l'època fatal. Lo fret tant temut s'ha anat acostant a passos de gegant y a horas de ara, de trescents mil barcelonins n'hi ha descents noranta nou mil que passen las de Cain a fi de proporcionar-se, bona o dolenta, roba confortable per pèguer atravessà 'ls tres mesos crudels de la estació ivernal. Ab tal motiu hi ha mal de caps, angúnias y cavilacions pe 'l pare y per la mare; s'inventan expedients y fins *timos* nous y originals. La qüestió es portà 'l còs abrigat.... *Ecco il problema*.

Res mes original que l'estudi de la roba exterior. Ella indica clarament las vicissituds que ha passat lo cos que cubreix y si ella pogués parlar, jno 'n cantaria pecas de historis finimas!

Antigament un de 'ls medis de proporcionar-se roba bona y barata, que dava mes bons resultats; era 'l següent. Se dirigia 'l subjecte... *despullat*, a un sastre de mes o menos fama; li prometia *la mor*; li estudiava 'l caràcter, li feya pèndrer mida y; zà! quant li entregaban 'l *traje*, s'cambiava de pis; mes aquet sistema resultaba massa *pàtil*, perque la *victima* a perdre 'l *traje*, tenia llàstima de 'l parroquià y pe' ajudar-lo a *escalfar*, li mesurava las costellas ab una vara de freixa. Vist, donchs, lo gravissim inconvenient de aquet sistema, que consistia en proporcionar-li més *calòrich* del precis, molt han barrinat 'ls cervells contemporanis per adoptar y establir un altre mètode, y sembla que 'l mes generalisat es lo següent: S'entra en un cafè o una reunió, y a 'l entrar, s' deixa 'l sombrero en lo penja-robas; pero al surtir s'agafa la primera capa o abrich que vingui a mà, se 'l coloca, mira si li cau bé y si es aixís, se surt ab tota tranquil·litat. Aquet mètode també es exposat; pero, *amigo*, una capa o un sobretodo bé valen algún sacrifici. Ara 'l qui vulga roba d' ivern sense *mullarse 'ts peus*, que fassi com aquell vehí meu, pare de set criaturas y ab dona y sogra. Aquet subjecte, quant las fiestas de 'l Centenari, feya ofici de distribuïdor de banderes jdt aquellas *cèlebres banderas*!

Donchs bé; l'home, encara que guanyava vuyt rals, va defensar en cambi roba d' ivern per tota la família. Ell que remenaba oli, seguint *exemples d' amunt*, va nutarse 'n las mans, quedantse un centenar de banderes, y ab tota aquella percalina cubreix avuy las tendras canes de las 7 criaturas y la sogra, y en quan al matrimoni, ell porta un terno d' alló mes maco, fet d' aquells pendons de la Rambla y sembla ella una princesa ab las desferrats de 'ls pendons de la Cabalgata Anunciadora (!).

Lo sistema, donchs, d' aquet bon home no pòt ser ni mes bo ni mes barato.

Ara a 'l qui vulga proporcionar-se roba de ivern sense valerse de un de 'ls anteriors camins, no li queda altre remey qu' aquell tant tristissim com antich, o siga 'l de pagarla.

Paroçiant a un amic nostre, debem dir qu' aixó de pagar la roba, es lo mes tonto é irracional... ¿No diu l' adagi qu' «Qui la fa la paga?» Donchs que la pagui 'l sastre, qu' es qui l' ha feta.—Pero

may en cap cas. lo pobre parroquià, que prou pena té ab necessitar-la y deixar-se pendre la mida y escullir la roba y altrás mil andròminas. Jo só h fins d' opinió de que 'l sastre deuria abonar una cantitat a 'l pobre comprador, ja qu' aquet apart de l'honor que li fa deixant-se vestir per ell, li proporcionan parroquians y feyna o siga distracció, cosas en fi, que no 's pagan ab quartos.

Y ara, si algún sastre hagués llegit aquestas ratllas y quedés convensut de la téssis y la volgués posar en práctica.

reclama 'l dret d' inventor
son mes humil servidor

M. RIUSEC.

Bellas Arts

La societat LO TEATRO CATALÀ, atenant més sens dupte a mas aficions y entusiasme per l' Art y tot quan ab ell se relaciona, que a ma suficiencia, ha tingut 'bè incloure 'm en la ampliada llista de la redacció d' aquest periód ch.

Li dono gracias y ovda si mos escrits logran agradar a 'ls lectors y a mos companys. Mon propòsit serà dir mon parer, sempre ab sinceritat y en bona forma. No estich afiliat a cap bando ni escola. Aixó lara que, no tenint tampoch amistat ni compromisos ab los artistes, puga dir ab tot llealtat ma opinió sobre las obras exposadas y tendencias de la marxa de 'l art. Sense més preambuls, entro en materia.

Aquesta setmana ocupan lo testero de la Exposició Paré-deu quadros originals de 'l jove pintor Sr Pinós, y en lloch menos preferent hi ha dos quadros de 'l reputat pintor Sr. Masriera (Francesch).

Lo Sr Pinós nos sorprengué per sa embestida, apenas sorti de l' escola. Los quadros tenen justesa de tò, ambient, sabor local fins certa poesia; perteneixent per totas aquestas qualitats a la que 'n Balsa de la Vega denomina *pintura mística*. Mes casi cal dir d' ell que feu entrada de caball icilià, perue, poch més poch menos, lo mateix fá que feia 'n art igual que en lo camí de anar a 'l cel de 'l P. Claret, qui s'atura va enderrera.

Los quadros de 'l Sr Masriera són dos bonicas telas en las quals dit artista ha volgut probar sa elegancia, brillant color y simàtica elecció de 'l assumpte, encara que la una pertaxi a la escola verista y l'altra a la manera antiquada o acadèmica. Jo, per mon temperament verdaderament eclèctich, no 'm resolch per una ni per altra, trobant que t'as dos reuneixen prou condicions bonas dintre l' art, que las fan recomanables a 'ls amants de la pintura.

Nostres artistes no están pas gaire contents de 'l fallo de 'l Jurat de la Exposició internacional de Bellas Arts de Madrid y creh que 'n sas queixas hi ha molta part de rahó; més a mon parer la culpa es tota d' ells, per que sabent qu' allí regna un altre criteri artistic, deuen oltar per no enviarho, óde ferho, aténirse a la manera de ser y tendencias que allí imperan.

Tot lo demés es anar contra la corrent.

DR. SEYER.

Secció de 'l Graciós

—No hegui tant vi, Gumersindeta, perque las neñas que 'n veuen massa, s' tornant molt lletjas.

—¿Sí, mamá?... donchs digui que quan vosté era petita 'n devia beurer molt!

—¡Ola noy! ¿sabs que m' haurias de fer un favor?....
—Fia no 't puch servir, perque no porto ni un cén-tim a sobre!

Entre criadas

—¡Alsa, alsa, Pepeta! ¡Quina casa qu has trobat per servir!

—Véus que 'l senyoret es *artífector*?
 —Quina escala! pui un palaciol!
 —Oh, y mira la barana, y las portas de 'ls pisos. Y si véus 'ls dintres!... g'h, quina claraboya?
 —Y aixó que hi ha sobre?
 —Oh! a xó es la cúpula. Y encara no está acabada.
 —¿No? ¿qué hi falta?
 —Ahí vaig sentir que, tot duntant, D. Carlos deya á la senyoreta que ara sobre la casa vól posarhi una hipoteca.

TRES ESCENAS

PRIMERA.

Pepet y Roseta erau casats de poch y eran felissos: tenian una criada que era ten guapa com la senyora. A n'en Pepet li agradaba; pero estimaba molt á la seva dona y sabia portarse bé.
 Un día tenia set y va demanar una copa d'aigua.
 La criada va servirli (devant de la senyora) y Pepet mitj d'amagat no va poguer menos de ruixarla agafant ab las puntas de 'ls dits l'aigua que a 'l ser plena la copa, havia vessat pe 'l plat.

SEGONA.

Pepet se'n va anar content.
 Roseta al punt crida á la minyona.
 —Miri—va dirli—Quans dias te de cobrar?
 —Vaig venir per S. Llop, Un, des, tres...
 —Bé, digui.
 —Deu, al bat siga Déu... onze.
 —Donchs tingui. Prengui la roba y pot ana seu.
 —¡Ay ay! qu'he fet, senyoreta. ¿Perque 'm despatxa en sech?
 —Res de mal, ja daré bons informes; pero no vull mes servey: hem d'estalviar.
 —Mes...
 —No repliqui. Estiga bona.
 Y la minyona se'n va anar ploriquejan.

TERCERA

Es l' hora de sopar: Pepet arriba y la seva esposa 'l serveix.
 —¡Ay, ay!—diu—ay la criada?
 —No hi es: l'he despatxada.
 —¡Pobre noya! Y aixó; ¿qu'us heu qüestionat? te'n ha fet alguna porser? Es que vull saberho.
 —No res, no; pero ja estarem bo solets y alegrets.
 —Pero espicam.
 —No res.
 —Ho exigeixo, Vull saberne 'l motiu.
 —Donchs... com he vist que á la tarde l'has ruixada diu Roseta sens poderse contenir—he pensat que potser volias planarla. Ara ja ho sabs.

—Tothom ha de ser igual.—
 deya serio y resolut
 un dela *igualtat social*.
 Y l' pobre era jeperut.

Secció del Pirotécnich

En «La Lliga de Catalunya se celebran conferencias periódicas en las que se pone de manifest la péssima administració de l'Ajuntament.

Si—com se pret n que indiquin las Bases de la Constitució tan celebrada—lo ser catalá es tiol de obrar ab acert en l'exercici de 'ls cárrechs públics, ¿com es que ho han fet tan malament regidors catalans y fins catalanistas á qui ara acusan en «La Lliga»?

Un setmanari de partit (y aixó vól dir apassionat) dona compte de una visita de agraument que li feren los obrers calderers indultats y que havian sigut condemnats ab motiu de la huelga d'estampats de 'l plá de Barcelona.

Y troba be, com es natural, la tal visita. Tothom ho trobará així.

Peró censura y critica ab duresa inconcebible que dis obrers anessin tambe á donar las gracias á 'l Bisbe y á 'l Capità General.

Quant hi van anar será perque aquestas autoritats havianfet alguna cosa en favor de 'ls agrahts: si no, no s'hi haurian presentat.

Y si es aixis, ¿que té d'estrany que obrers honrats demostressin sa gratitud á 'l Bisbe y á 'l General com l'havian demostrat á la Redacció de «La tramontana»?

¡Mes lógica, mes lógica, perque es possible que en dit indult hi hajin inflit mes poderosament lo General y 'l Bisbe que 'ls altres que havian procurat que 's lo grés.

Si haguessim sigut convidats á la inauguració de 'l «Centre Catalá» de S. Andreu, ab gust hauriam assistit á un acte tan solemne ó 'ns hi hauriam adherit per endevant.

Com ningú 'ns ho va participar, n'hem tingut noticia posterior per la premsa y per alguns amichs nostres.

Ara 'ns hi adherim donchs y jo en nom de LO TEATRO CATALA li desitjo prosperitat... y memoria ¡era fernos saber (si ho creu convenient) la celebració de nous actes en bé de Catalunya.

LO POLVORISTA.

ATENEO ESCOLAR

Elegants y primorosas flors en forma de bellas ninas, matisaban lo preciós saló d'actes de 'l Foment de 'l Treball Nacional, la nit del 1.er de 'l corrent, ab motiu de la sessió inaugural de 'l Ateneo que ha fundat la jovenalla escolar barcelonina.

Va presidir lo Sr. Soler y Roig, president de dita associació, tenint á son costat, entre altrás distingidas personas, lo president de la Dipntació Sr. Planas y Casals, lo Sr. Roca de Togores, delegat pe 'l Gobernador, lo tinent d'arcalde Sr. Sorribas y 'ls catedrátichs Srs. Vargas, Valentí, Villar y Robert.

Despres que 'l secretari Sr. Serradell llegí una memoria donant compte de 'ls treballs realisats pera l'organización de dit Ateneo, l'esmentat Sr. Soler y Roig pronunciá un brillant discurs demostrant la conveniencia de que la classe escolar se constituís en societat, essent acullit ab visibles mostrás d'aprobació en diferents periodos y obtenint a 'l final grans aplausos.

Junta executiva: President, don Joseph Soler y Roig. — Vispresident primer, don Antoni Messeguer y Rosés. — Vispresident segon, don J. M. de Sucre. — Secretari primer, don Baltasar Serradell. — Secretari segon, don Jaume Baté.

Junta administrativa: Tresorer, don Pere Mimó y Roig. — Contador, don Gabriel Juvé. — Vocals, don Joseph Martí y don Joan Pons.

Secció de Dret: President, don Emili Alvarez y Pérez. — Vispresident, don Angel Rius y Vidal. — Secretari, don Pere Mimó.

Secció de Medicina: President, don Joseph Soler y Roig. — Vispresident, don Miquel Balada y Costa. — Secretari, don Baltasar Serradell.

Secció de Náutica: President, don Jaume Basté. — Vispresident, don Joseph Martí. — Secretari, don Ramón Castella.

Secció de Comers: President, don J. M. de Sucre. — Vispresident, don Joan Pons. — Secretari, don Gabriel Juvé.

Secció de Foment y Recreo: President, don Antoni Messeguer. — Vispresident, don Joseph de Mayar. — Secretari, don Ramón Sonteyrán.

Secció de Museos y biblioteca: President, don Baltasar Serradell. — A. R.

REVISTA FINANCIERA

SINFONIA

Marcada es la relació qu'hi ha entre 'l teatro y 'l bolsista, y aixis aquesta *Revista* es molt posada en rahó.

¡La Bolsa, que n' es dolsa, per aquells qu'hi fan dinés!
 Pe 'ls que 's quedan sense rés,
 ¡qué amarga que n' es la Bolsa!

¿Y lo Teatro? N' es molt grat per l' autor que es aplaudit; pero, a 'l revés, iqui 'n neguit pe 'l pobre autor que es xiulat!

Si en la Bolsa se sòl véurer, molts qu' ab la llengua remenan los milions mentres no tenen una cadira per' séurer, resulta en la escena igual: presenta sé' un potentat un pobre actor, que acabat lo drama no tèn ni un ral.

Com lo Teatro, igualment la Bolsa 's presta á la crítica; cuasi sempre en la política basa 'l joch y 'l mohiment. ¡Quina inventiva mes gran! Las bolas que dintre Llotja fan córrer, no las embotxa ni 'l mes hábil comediant.

La Revista, donchs, será buja, sería, alegre y trágica; será la llanternia mágica, lo mirall per véure 'hi clá; la total enciclopedia de la farsa universal; lo que té de bó y de mal del món la constant comedia. Per aumentar lo caliu quant s' *escalibin pobrots* allavons farem ninots ab xispa y pintats á 'l viu

Lector, fins á un altre rato.....

A fi de ferte felis jo 't daré... consells... y aixís ne puch surtir molt barato.

Tu creume, que ab bona sort, tindrás ja 'l modo de viurer tranquil y de poder riurer fins á l' hora de la mort.

AMÉN-JÈSUS

MEMORIAS DE UNA CÒMICA

IV

De las murmuracions de la primera dama, resultaba que jo havia tingut enredos ab dos homes, y gracias á que no coneixia al men verdader protector, puig si no fós aixís, també l' hauria inclòs en la llista que anaba fent per' desacreditarme.

Aixó no 'm sorprengué, perque havent llegit la historia de Viola Pisani, publicada com á follet de 'l diari de en Brusi l' any 1858, ja sabia que tota noya que funda 'l seu porvenir en la carrera escénica molt extesa que las costums de las cómicas solen ser excessivament llengueras.

Vingué 'l Nadal següent y no 'm va ser possible col·locarme millor que anant á fer varias funcions á fora, entre las que s' hi contaban *Los Pastorets*, acompanyant á la Llaunera que havia de fer de *Mare de Déu*, á pesar de ser ella una digna émula del mal esperit.

Com pera completar lo personal, s' hi uniren una colla de bromistas; entre ells n' hi havia un de tocat de 'l cervell que feya 'l paper de *bobo* ab molta perfecció.

La seva esposa l' havia abandonat per no poder sopor-tarli tantas ximpleries, ó perque era tan boja com ell.

Aquell tipo carnavalesch se proposá fer l' amor á la *Mare de Déu*, de 'ls *Pastorets*, ab lo qual ella estava mes contenta qu' un gòs ab un ós; pero aquell galanteig sols

li podia proporcionar beneficis aparents perque 'l Teno-rio de la Llaunera tenia mes deutes que renda, y com no se ocupaba en cap classe de treball reproductiu, no podia ser generós, ni casarse, perque la seva dona vivia.

Aixó no obstant, ella estaba contentíssima perque li semblaba que fer un teatro sense trobar a 'l menos un admirador de 'l seu talent, era humillant per qualsevol actriu; además de que, segons deyan los demás artistas de la nostra companyia, era molt poruga y hauria preferit vetllar malalts gratuítament, á passar las nits sola en una habitació.

Noto que se 'm podria calificar de murmuradora per mes que lo avans dit sigui una exactíssima vritat, puig tothom recorda en aquella vila lo que segueix, per mes que h' gin transcorregut alguns anys.

La Llaunera, desde nostra arribada s' instalá en un piset amoblat, que per quatre duros mensuals li havian cedit en un carrer espaiós de la vila, encara que poch cén-trich: lo que li venia molt bé, perque aixís no eran notadas las personas que la visitaban, ni las horas en que ho feyan.

La mestressa de la casa era una beata que sols anaba á 'l teatro á veure *La Passió* y *Los Pastorets*; y á 'l saber que la seva inquilina representaba 'l paper de *Mare de Déu*, debia créuer qu' era una santa, fins a 'l punt de que encara que hagués sapigut que la visitaban homes desde las dotze de la nit fins á la matinada, tan sols hauria pensat que li feyan companyia per' encomanarse á tota la Cort celestial.

Aixó signé causa de que la pregués per visitarla y li expliqués que desde qu' ella també havia quedat vinda, estaba retirada de 'l comer de grans á que 's dedicaba 'l seu marit, y que vivia de la renda que li produhian alguns camps que tenia cedits en arrendament, y de 'l lloguer de pisos de la casa que habitaba.

Li digué además, que per subvenir á la eventualitat de qualsevol malaltia, y pe 'ls funerals, enterro y missas indispensables per' quedar bé ab la gent y ab Déu quant volgués endúr-sela á la Patria celestial, guardaba algunas unsas de perruca.

Si la Llaunera, en lloch d' haver lograt tan sols los obsequis d' un xiflat, hagués tingut la sort de inspirar simpatias á algun rich, com esperaba a 'l principi de la temporada, tal vegada no hauria abusat de la confiansa que li havia manifestat la beata que tenia per patrona; pero com lo seu galantejador resultá ser un papanatas, y la concurrencia a 'l teatro va ser escassa, quant se acabá la contracta, aquella donota que tanta afició tenia á murmurar dels demás, encara que fós sense tó ni só, nos feu passar un gran disgust á tots los de la companyia.

Per tornar á Barcelona haviam prés passatje en una diligencia; pero quant arribárem á la primera població ahont havian de mudá 'l tiro, se 'ns presentaren varios guardias civils que per telégrafo havian rebut ordre de registrá 'ls equipatges; lo qual va donar per resultat la troballa en un bagul de la Llaunera, de set doblas de quatre que havian sigut sustretas de 'l calaix d' un escriptori en que las guardaba la seva patrona.

¡Ja tenen rahó 'ls que diuen que res enmascara tant com las pavellas!...

A mi, tampoch me havia faltat galantejador; aquella vegada siguié un sastre que derrotxá vuyt cents duros en tres mesos, jugant a 'l monte y fentme regalos ab la esperanza de lograr seduhirme; pero jo aspiraba á altra cosa que á enredarme ab un sastre de poble que per anyadidura era un despilfarrador.

ERNESTINA.

CRITICA DE CRITICAS

AUTO BIOGRAFIA.

Verba volant, scripta manent.

Reproduhin, sensa traduhir, la següent revista que veje llum en *La Vanguardia* corresponent al dijós, 1.º de Desembre actual:

«GRAN TEATRO DEL LICEO:—Orfeo

La interpretació que obtuvo anoche la deliciosa música del inmort al spartito de Gluck, fué por demás desigual, *truncando la série de éxitos* que desde principio de la temporada nos ha vinado ofreciendola compañía lírica que acúa en dicho teatro.

Dad's los elementos de que se compone esta, *creemos ha sido una equivocación el reproducir dicha obra pues ni el temperamento efectista del apreciable maestro Mugnone poria sujetarse á los límites estrechos de la mis-*

ma, ni los intérpretes, excepción hecha de la Boronat, estaban a la altura de su misión.

Encomendada la protagonista a la contralto señora Fabri, que debutó anoche, halló en ella una intérprete poco idónea que no estuvo en mucho a la altura de sus predecesoras. Si bien su voz es de volumen y timbrada en los graves, es desigual en las demás resultando a veces la emisión algo nasal. En el aria del acto primero demostró poca disposición para el género de floritura evitando prudentemente los pasajes de dificultad. En el acto segundo paso como sobre áscuas por las sentidas melodías, no acentuando ninguna frase, pero donde dejó más que desear fué en la popular aria del último acto en que quedó poco menos que olvidado el estilo del célebre maestro.

Deseamos de todas veras que la dirección artística nos ofrezca cuanto antes el desquite de anoche y muchos aficionados creen que es campo para ello la obra «Gli amanti di Terze» que está en ensayo y que es de esperar obtendrá un éxito. —JUAN PIGGARÍ»

¿Qu' es lo que ha passat durant lo periodo de temps que representa aquels punts suspensius? ¿Va ser es crita la anterior revista ab verader critici, ó per revenja de certas insinuacions no aceptadas per véuer de contractar determinadas personalitats que tant poden ser arpistas com a tía classe de músichs?

Nosaltres no ho sabem.... ni ganas: pero hem llegit ab verdadera sorpresa una revista publicada en *La Vanguardia* de 1 dilluns dia 5 del corrent que també reproduhim íntegra:

«GRAN TEATRO DEL LICEO»

Dos llenos proporcionaron ayer á este teatro las representaciones dadas por la tarde y noche de las óperas «Lohengrin» y «Orfeo.»

En la representación de «Orfeo», bien puede decirse que el maestro Magnone logró poner los puntos sobre las íes, pues el conjunto resultó irreprochable y á la altura de la fama del maestro quien al terminar el acto tercero obtuvo una señalada ovación. La Fabbri en la protagonista ha logrado captarse las simpatías del público, pues libre de la emoción del debut ha demostrado buena escuela de canto, aparte de sus excepcionales facultades, siendo también muy aplaudida.

A propósito del maestro Magnone en la citada ópera se nos han dado las siguientes noticias que creemos serán leídas con gusto por los aficionados.

Fué el primero que después de muchos años que la célebre partitura yacía en el olvido, la resucitó en Italia poniéndola en escena con el mayor éxito, en Roma; de allí pasó con la propia orquesta a Florencia, al teatro Pergola, donde obtuvo otro éxito en términos que los célebres críticos Arcati y Biagi en largas reseñas dijeron que si Guck existiera abazaría al intérprete. Con la propia orquesta fué llamado á ponerla en escena en París durante la exposición de 1889 mereciendo los elogios de los célebres críticos y maestros Reyser de Le Galois, Massenet, Delibes, Palaville y Thomas quienes estrechándole entre sus brazos en el teatro, le felicitaron por su éxito.

El maestro Magnone ha dirigido hasta la fecha 189 óperas distintas de las cuales, 67, han sido puestas por él por vez primera en escena. —JUAN PIGGARÍ»

La diferencia es manifesta, la explicació.... molt fosca.... Per lo que toca 'ls comentaris, que 'ls fassi'l cu lios lector si créu que val la pena. Per n saltres no. *Quantum mutatu ab illa...*

BENJAMÍ ROMO.

LA CASETA BLANCA

En la voreta de 'l mar
s' alsa una caseta blanca,
blanca com borrall de nèu
de la qu' orna las montanyas.

Es una caixeta d' or
qu' en son interior ne guarda
joia d' un valor mes gran
que las perlas argentadas
Allí tots los dias vaig
a 'l matí y á la vesprada,
y amagat en un torrent

que per sas voras devalla,
permaneixo extassiat
devorantla ab ma mirada,
no minuts, ho 'as enteras,
qu' ab lleugeresa tal passan,
que, mes qu' horas, ancells semblan
á qui l' esparver encalsa.

Allí per maneixo jo,
com he dit, estonas llargas;
puig de tal preu es la joia
que dius d' aquells murs s' amaga,
que 'ls considero impotents
si pretenian robarla,
é hi faltaria mon cor
pera servir de muralla,...

que pera ella mon cor es
ma sang, ma vida y mon ayma.

¡Ay d' aquell que pretengués.
infelis de forsejarla!...
¡Ay de 'l pobre caminant
qu' allí demanès hostatje!...
Blanch seria de 'ls greus gelos
que 'l cor enamorad tanca,
gelos qu' en calma 'm devoran
y 'm var matant també ab calma,...
puig de la vora de 'l mar
en la caseta que s' alsa,
hi viu una hermosa nina
més que las floretas gayas,
que á mon jove cor té prés
entre amorosida xarxa.

A. FERNANDEZ.

Repertori de Fora

Reus 30 de Novembre.

El rey que rabió segueix proporcionant bonas entradas a 'l nostre teatro.

Ab l' esmentada obra han alternat *Las Camagadas*, *Llamada y tropa*, *Marina*, *Los Aparecidos* y *El mi-mo demonio*, obtenint totes un d' sempenyo més que regular.

Pero l' éxit de la setmana l' obtingué la companyia posant en escena la sarsuela *El milagro de la Virgen*.

L' obra, que té un fondo altament supersticiós, no es pe 'ls públichs de nostres dias, menos pe 'l nostre públich; pero aquesta obra té música de 'l celebrat Chapí y aixó sols es prou pera que s' aplaudeixi cada vegada que s' representa.

Los héroes de la nit sigueren las sio páticas tiples senyoras Nalbert y Sala, 'l tenor Navarro, baritono Grajales y 'l baix Martínez.

Los coros ajustadíssims; y la orquesta superior.

Al fin de 'l concertant de 'l segon acte resoná un aplauso com pocas vegadas s' havia sentit en lo *Fortuny*. puig ab seguretat no hi hagué ni un fill de mare... ni una filla de pare que estés ab las mans paradas.

Dech felicitar á la empresa per posar todas las obras ab la deguda propietat. —J. A.

— — —

Girona 4 de Deseembre.

Estimat Director: Tenim en lo teatro Principal una companyia infantil, que ja li dich que ho es una mica massa ¡Pobres criaturas! No crech que hajan guanyat ni 'l viatge: avuy, egons lo cartells, hauran donat las últimas representacions.

Y á propósit de 'l teatro: tenim aquí una gresca que n' hi ha per tirar 'l barret á 'l foch. Figuris que nostre municipi ha tingut la galanteria de fer los medis per regalar, ó millor dit, llogar sens benefici, per deu anys lo teatro Principal, á dos senyors vehins de aquesta ciutat, que són dos bonas personas; pero aixó no obsta perque cregui molt mal fet lo privilegi que nostre municipi 'ls haja otorgat, máxime quant los que coneixen las componendas y condicions, critican de la manera mes acerba tal disbarat. De manera que ara tindrem un gran y bonich teatro per espay de deu anys, que si dits senyors arrendataris volen ferho servir per magatzém, tindrem que callar; y si prefereixen portar figuras de cera, sombras xinescas, ó ara que vé Nadal, montar un pessebre, no tindrem altre remey que aguantarnos y sufrir los *benéfichs* acorts de una Corporació tan gastada com la nostra.

Tots los periódichs sérios están tots los dias ocupantse de nostre galliner municipal; pero, no obstant, segueixan imperterrits donant cada espectacle que li asseguro n'hi ha per fer pagar entrada.

Diuen que vé una companyia de sarsuela veurém que tal serà.

M. DE S.

Repertori Extranger

Paris 2 de Desembre.

Sr Director:

Accedint gustosissim a la amable invitació que m'ha dirigit pèra que reanudes mas intermptudas correspondencias, dech comensar felicitantlo de tot cor per las milloras que pensa introduhir en son acreditat periódich y a l' darli las gracias per la distinció que per mi ha tingut so's sento no poder correspondrer ab la bondat de mos escrits a ditas milloras. De tots modos faré de mon murex lo que possible sia y procuraré ab regularitat y ab criteri imparcial darli compte de l' moviment teatral tant l'irich com dramàtich.

Comensaré ab un petit esquema de ls espectacles que actualment han obtingut més éxit en la present temporada.

A l' Opera la *reprise* de *Samson et Dalila* va ser un verdader succès per Mr. Camille Saint-Saens. Aquesta ópera que ja havia sigut representada en lo teatro lirich de la rue Bond-eau, es considerada com lo *Chef d'œuvre* de l' distingit organista y compositor havent obtingut una interpretació esmeradissima per part de Mlle. Deschamps (*Dalila*).

Lo *Grand-Théâtre*, completament reformat, va inaugurar-se ab la *reprise* de la *Sapho* de A. Daudet, ja coneguda deo l' públich. La sala d' espectacles es preciosissima; per la mateixa grandiositat la fa més propia pèra donarhi espectacles lirichs que dramàtichs, puig en aquets últims s' perden molts parlaments o per lo menos resultan confusos.

En los *Bouffes-Parisiens* continúa l' assombrós éxit de *Santa-Frúya*, ópera en tres actes, letra de Borchelen y música de l' Mtre. Andrau, abdos autors de la renomada *Miss Helyett*.

En lo *Théâtre de Vaudeville* s' ha estrenat una comedia en tres actes, original de Mr. Paul Hervien y titolada: *Les paroles restent*. L' estructura general de la obra demostra un autor de profit y desinat a fer forrulla en los anys de l' teatro. Originalitat d' argument, dialèch distingit, lògica en lo desenvolupament de la acció dramàtica, escenes teixidas ab verdadera maestría, gradació de las mateixas, aquestas són las principals qualitats qu' avaloran l' obra de M. Hervien.

Si l' succès no ha correspost a l' mèrit de la obra, resultant solzament un succès d' estime, ho crech degut a la deficient interpretació, que potser m' llojará en successivas representacions.

En lo *Gymnase* se representa la pessa en dos actes *Leurs filles (reprise)*, obra d' observació cruel com diuen per aquí, y en la qual alcanza gran aplausos Mlle. Henriot, encarregada de l' paper de protagonista.

Aquí té, Sr. Director, exposat r' pida superficialment l' estat actual de nostres principals teatros.

En ma próxima daré compte d' alguns estrenos que s' preparan y de tot quan puga interessar a ls numerosos lectors de l' seu setmanari.

Au plaisir.—B. COULISSE.

¿LAS NULITATS DESESPERADAS?

(Anotacions pera un article)

Són los parásits de las inteligencias.

Aquets insectes de l' talent son verinosos; sino que l' verí que llensan pert sa forsa a l' donar la fiblada: fiblan com las abelas; deixan la fibla alla ahont pican; empró a las abellas se las véu venir, mentres que las nulitats desesperadas no són vistas; són sers microscòpichs; microbis; sols se nota sa presencia per la *zum-zum* de la ira; a n' aquets animalots la enveja l' manté; la rabia no l' deixa créixer; lo despit los mata.

Los sers batejats ab lo antipàtich nom d' aquest epigrafe pican ab la ploma o ab la punta de la llengua: tot

ho critican y de rés saben: cada paraula seva es un xiscle; cada mot que escriuen es una maledicció; tots los seus actes revelan sa impotencia: d' aquí prové sa nulitat; d' aquí vé son desespero.

Fins lo mirar d' aquestas bestiolas descubreix l' estat intranquil y apenat de son esprit: a ningú més bé que a ells escau l' adagi *los ulls són lo mirall de l' ànima*: per blaus que l' tingan se véu clar que la tenen negra: ab despreci a tothom miran.

Y l' caminar? L' *aire* forsat de l' tant se me n' dona l' empen... om que han d' anar a peu per for a! Lo pes de son orgull ridicul ja ajupirlos: reparén que acostuman anar sempre contra direcció o a través de la via pública o perden l' esma.

En los cafés y teatros sempre l' veurén darrera de las pilastres o en los recons de las galerias: no més están bé a l' ombra: la llum l' s' fa nosa.

Beati illi, como deya n' Bartrina.

J. BARBANY

Reunions Particulars

ESQUERRA DE L' ENSANXE.—Una interpretació ajustadissima, més que ajustadissima notable, fon la donada a la preciosa comedia *La levite* per las Sras. Verdier Pardellans y Mercader junt ab los Srs. Garcia, Palauardas, Mercader (L.) Sanchez y Castro, veritaders actors que tota la vetlla mantingueren fixa la atenció de l' públich ab la seva mimica y ab las sevas parualas.

Seguidament ab la pessa *Aucells de paper* demostraren sos intérpretes ser actors de valua; pero quin vici tenen eits aficionats de declamar ab las mans a la butxaca! —A. R.

LOPE DE VEGA.—La xistosa comedia *La cureta verde*, lo nou monolech de l' Sr. Portas *Sobre la creu* y l' divertit juguèt *El novio de Doña Inés*, representat ab l' acert de costúm per ls Srs. Fonz, Sanchez (J. y F.) Roig, Puerto y altres, feren passar una tarde agradabilissima a la numerosa concurrencia qu' assistia a la mencionada societat.

Lo monlech de l' Sr. Portas está escrit ab molt soltura y conté alguns xistes, encara que li falta moviment. —A. R.

CENTRE DE EBANISTAS.—Diumenge passat a la tarde s' hi representa la comedia *Salvarse en una tabla* y també *A primera sangre*. Aquesta si que va resultar primera sang, puig era tanta la brometa que feyan los intérpretes, que a l' arribar a la escena de l' desafío, un de ls iulanos tot fent lo *ximple*, va pegar un cop de espasa en lo front (y á poch de ferlo sa tá un ull) a un jove que representaba l' paper de *Metje*, que, pobre xicot, lo mateix botiquin que portaba a sota l' bras lo tingneren de fer servir a l' moment.

No fassin bromas.

MARINA.—Lo diumenje últim inaugurá ab un lluhit ball son local nou de l' carrer de Rosich, dita societat, ahont s' ha traslladat de l' carrer de la Palma de Sta. Catalina.

LA BANYA (Gracia).—Lo diumenje dia 4, s' hi representa l' apraudit drama *En el pilar y en la cruz* que fou regularment interpretat per las Sras. Mas y Garzón y ls senyors Oliva, Escayole, Jané Canades, Landro y Cosme. Acab la funció ab la sarsuela en un acte *Un gatito de Madrid*.

R. M.

NIU CATALÁ.—En una desas últimas funcions se posá en escena l' drama *Lo mas perdit* en quina interpretació van lluhir la sen. ora Julia de las Moenas y l' senyor Valero, vegent ben secundats per ls senyors Fortuny, Chillida, Quintana, Llopart Segú y Carreras.—J. A.

LA JUVENTUD.—Ab un plé tingué lloch la representació de la comedia *Clara Sol*, que desm' nyareu ab molta sal y ab gran zel los aficionats d' aquest Centre, que eran las Srtas. Romeu, Masriera, Vila sen ora Segarra y ls senyors Escador, Vidas (E. y F.), Balmanya, Senorí, Vallesá y Solá, los quals foren aplaudits ab justicia.

VIRIATO.—La funció que va donar diumenje a la tarde s' va compóndrer de las pesses catalanas *Lo diari ho*

porta y *A la prevenció*, las que no van su tir del tot ajustadas; á causa, seis dupte de l' poch estudi que havian fet de ditas obras. Un altre dia será.

TERTULIA SERRA (Gracia).—En la tarde de l' últim diumenje se hi varen representar las obras *A pel y á re-pel* y *Los incasables*, essent acertadament interpretada la primera per la senyoreta Flor y 'ls senyors Figueras, Mer, Guasch y Aranda, y la segona per la senyora de Buyosa, senyoreta Fortuny y senyors Burgas y Baca. Proximament se estrenará un monolech titulat *Sebas*, original de nostre col·laborador senyor Mayet.—J. A.

CIRCOL MERCANTIL FAMILIAR.—L' última funció donada en aqueix important circol, se veijé en extrem concorreguda, posantse en escena las comedias *Curá de moro*, *Tot per las donas* y *Ensenyansa superior*. Lo desmpeño, á cárrech de las Sras. Romero y Bolea y 'ls senyors Llorens, Malet, Otero, Coma, Toll, Borrás y Planel, ajustat com sempre.

CLARIS.—Diuemenje á la tarde va representarse la aplaudida comedia, *Lo plet de 'n Baldomero*, distingintse en sa execució las Srtas Uga, Argemí y los Srs. March, Bové, Fages Molist, Torres y Masora.

Una observació: atenguin la justa pretensió de la concurrència; més puntualitat.

AUSIAS MARCH.—Dos versos y una pessa van interpretarse diumenje dia 27, *Chateau Margaux*, *Setze jufes y Indietis*, dessempeñadas per las Sras. Faura y Mas y 'ls Srs. Rafeas, Terri, Pujo, Sadurni-Ballesta, Moliné, Bosch y Roig.

LA CATALANA.—Baix la direcció del soci Sr. Toll, se donaren diumenje a la nit las representacions de *El lucero del alba* y *El alcalde interino*, interpretantlas las senyoras Pla y Palá y los Srs. Toll, Durán, Comellas, Mari y Diaz.

ALMOGAVAR.—Las Srtas. Faura y Paquita y los senyors Martí, Mas, Cret, Roig, Ferrer, Golanegra, Molinas, Bial y Coll varen fer las delicias de la concurrència que omplia 'l local, diumenje a la nit, ab *Los zangolotinos*, *El barón de la castaña* y *Los valientes*, especialment los mentats Sra. Faura y 'ls Srs. Martí y Mas, en la primera.

Fem extensiu l' éxit fins á 'l Sr. Rius, distingit pianista de aqueixa societat, a qui carrech fou confiada l' execució de las partituras.

CASANOVA.—Lo drama *El martirio de un padre*, posat en escena lo diumenje últim, va obtenir una interpretació deficient á causa d' haverse hagut de posar en escena á última hora, en cambi de otras produccions anunciadas.

No obstant, varen treure'n tot lo partit possible, veyentse aplaudida la hermosa nena Julia y los simpátichs aficionats Srs. Domenech y Ravis. Lo fi de festa *Tal hi va que no s' ho créu*, fou dessempeñat discretament per los mentats senyors y acompanyats ab acert per los senyors Subidé, Guitart y Ribas.

ATENEOS MARQUES DE LA MINA.—Una tragedia, nada menos, va donarse á 'l públich diumenje passat en aqueixa societat *Mar y cel*, distingintse notablment la Srta. Lopez y los Srs. Llorens, Corbera, Clapera y Rovira.

LA BRUJA (Olimpo).—No hi ha dupte que la societat d' aqueix nom, es una de las que promet més de Barcelona tant per lo éscullit de son repertori, com per la no menos esculida concurrència. Diumenje va representarse *El esclavo de su culpa*, ab un plé a vessar, interpretantla ab acert l' simpática Sra. Puchol y los Srs. Pareja, Vidal y Martí.

R. OJEDA.

Saló de descans

... Dissapte vinent á benefici de 'l jove Anton Lacruz, tindrà lloch una escullida funció en lo Centre de manyans. Dat lo caràcter, puig que s' tracta d' un acte benèfich á favor d' un pobre cego, suposem que s' veuran plens los salons d' eixa Societat.

... Han establert lo camci ab LO TEATRO CATALA los següents periódichs «El Orden» y «La nueva generacion» de Figueras; «Revista del Ateneo Obrero Mantesano»; «El Semanario de Mataró»; «La bandera catalana» de

S. Andreu, «Boletín del Ateneo» de Villanueva y Gertrú, «La Costunoyola» de Campodón, «El Popular» de Cervera.

... Los periódichs de Lisboa tributan grans alabanzas á nostre amich y paisá lo reputat primer baix d' ó, e a D. Narcis Serra. Lo públich lo colma d' aplausos, havent fet una ovació en lo teatro Real Coi-stu—que es ahont treballa—durant la representació de *Faust*; en quíla ópera dessempeña ab molta intel·ligencia la part de *Mefistofeles*.

... La secció de aficionats de la Societat la Cunya Vella, de Vianova, van posar en escena últimament las comedias *La Malvasia de Sitjes* y *De vincta del otro Mundo*, estrenant lo monolech *Un somni espantós*, que lo va agradar, porque sembla no sé qué... y va acabar no se com: així se 'ns deu.

... S' ha posat á la venta lo joguet comich en un acte *Punts y comas* escrit en ve's per nostre company D. Lluís Milla a qui agraïm la acció de enviar nos un exemplar de dita apandida obra.

... En la Societat «Cu idon» próximament farán son benefici 'ls distingits joves Srs. Joseph Grañó y Alfonso Gascó, ab las celebradas obras *Lo ful de paper* y *La tornada de 'n Tito*.

... Lo dia 30 de Novembre tingué lloch en lo local de «Amichs guerrers» (Ladó, 4 primer) la inauguració de la *Exhibició parodia* que ha disposat.

Es un acte de bon humort que honra á la Societat y á 'ls organitzadors que l' han realitzat, per l' acert ab que han sapigut parodiar ab moltíssima gracia lo mes culminant de las festas de 'l Cen enari.

Allí en tot hi ha alusions intencionadas que 'ls visitans comprenen fentse malicis rialla. Si son dignas d' al·lusio las *curiátides-caricaturas*, no ho es menos la *col·lecció psicológica* y 'ls quadros de la *metempsicosis* ab las sevas continuas transformacions de circuncancias.

Es una humorada de bon género, per la que mereix ficiencia la societat que l' ha disposat.

... Han entrat á formar part de nostra Redacció D. Ramón Ojeda Lopez y D. Angel Just.

... Nos escribuen de Salut que diumenje va inaugurar la temporada en lo teatro Salut ab funció catalana com esta de 'l drama *La creu de la Masia* y la pessa *Lo pronunciament*. La Sra. G. Garió, la senyoreta Guitart, actrius molt apreciadas d' aquell públich, van distingirse en gran manera, benint també aplausos los Srs. Ardeniu, Peret y Cuangla, que mes que aficionats van portar-se, segun nostre correspon-sal, com consumats actors.

Mol nos pau que ficienci dit teatro, porque er Sal-lent hi ha gran afició á las obras catalanas.

... Aquesta setmana molts són los quadro exposats en lo Saló Parés de J. Vayreda hi ha un paisatge.

Lo Sr. Vayreda tingué son moment de gloria, una curta epoca en la que s' deia, qu' ell era lo primer pintor catalá de paisatge. Avuy són molts y molts los que li han passat á l' devant.

Cusachs exposa un retrato á tamany natural, un quadro de asumpto militar y gran nombre de estudis que hi sobran á nostre modo de veurer. En un artista novel·l, arribat del estranger es fins á cert punt excusabl que á l' dar a coneixer sus obras 'ns fassi coneixer també lo camí seguit mostrantnos los estudis y sos procediments per aixís jutjarlo ab fonament; pero en un artista conegut y jutjat com lo senyor Cusachs, no trobem justificada l' exhibició.

A Cusi es degut un quadret ab un busto de tipo popular. Aquesta noya de simpáticas faccions no es victorica-ment una obra simpática, porque 'l color es brut. Recomanem 'l Sr. Cusi que estudihi; porque com mes anem menos valem.

Moeno Carnicero, no Carbonero, nom nou en aqu-sta exposició, se 'ns presenta ab un quadro de género no maucat de condicions.

CORRESPONDENCIA.

J. Ferrós, Pap Xarxare. Un que té de morir. Ll Viola. Un sabí. B. Ruja. Un lloro. Un cap de pa. Q. A. de Paló: aprofitarem lo que's pug i y quant se pugui. J. Guasch, no hi ha capgut — E. Roig tampoch hi cab. R. meto otras cuor-ras y «erich» au de lo Laya: vo-té deu ser l' home de la ciua — N. Ráfols. veyam si ho lara, j. sera hora.

Imp de U. Miró, Carmen, 50.

CONSTRUCCIÓN DE TEATROS
Survey complet y hó
 péra guardarropias
Per' informes y detalls, dirigirse á 'l
carrer de Estruch, 11, fusteria.
BARCELONA

PERRUJAS Y POSTISSOS
 DE TOTA CLASSE
PÉRA TEATROS,
GRAN SALÓ
 pér' afeitar, tallar y risar cabells en la
 PERRUQUERÍA DE
VICENS GARCIA
 Conde del Asalto. 6, Principal
 Casa establerta desde 1840.

Orquesta de 'ls Catalans
 de la que 'n forma par lo notable
 concertista de violi senyor Badia,
 dirigida per D. ROMUALDO ZU-
 BIELQUI
Per ajustos, dirigirse carrer de 'l
Hospital, 102, 4.^{rt} Barcelona.

LO TEATRO CATALA

PREUS D' ANUNCIS PER CADA INSERCCIO

Mitja plana,	5 pessetas.
Quart id.	3 id.
Sext id.	2 id.
Octau id.	1'58 id.
Dotzé id.	1 id.

En la última plana, 20 per cent sobre aquesta tarifa.

S' admeten anuncis en la Administració (Diputació, 125, 2.ª 3.ª) y en la Sucursal (Unió, 5. 3.ª 2.ª)

CASAS RECOMANADAS

Botiga de calsat de FRANCISCO GRAU, Plassa Sta. Ana, 233.
 LA CORBATINERA, Escudillers, 60.
 R. MARISTANY, Fabrica de Pianos, Fontanella, 12 y 14.
 Maquinas de cusir, WERHEIM, Avinyó, 18.
 Taller de mármol de F. PLANAS VALLS, Rambla Sta. Mónica, 14.
 Sastreía de teatros de JOAN BARET, Sadurni, 14, 1.^r.
 Perruqueria de SALVAT, Ronda de S. Antoni, 22.
 Taller de atrés de E. VIDAL, Ronda de S. Pau, 48.
 Fonda de ESTEVE, Boquía, 2.
 Magatzem de pells de J. POUS Y C. Princesa, 13.
 Axiu de teatro, vers y música de A. GUIX, Tallers, 27. 2.ⁿ
 Taller de fotograbats de J. GIL, Universitat, 64.
 Magatzem de música de J. B. PUJOL, Portal de 'l Angel, 1 y 3.
 Fábrica de bastons de FLORENCIO PRA, Jaume I, 1.
 Bateria de cuina de FLORENCIO N. GRE, Plassa Real, 8.
 Lampisteria de JAUME PONSSETI, Boassuccés, 13.
 Camiseria de AURIGO 4A, Fernando, 3.
 Colegi de VILAR, Plassa de Catalunya

Comestibles de J. SABULA, Riera de 'l Pl. 2.
 Confiteria de F. AMAT, Fontanella, 22.
 D. MESSEGUER, dentista, Rambla Canaletas, 5, 1.^r.
 PAPELERIA PARISIEN, Archs.
 Taller de Manyá de JOSEPH CARRERAS, Urgell, 104.
 Confiteria de JOAN MARCH, Carders, 11.
 JOAQUIM CORRONS, Optich, Rambla d' Estudis, 11.
 LA EMPERATRIZ, fabrica de cotillas, Escudillers Blancs, 3.
 Fonda NUEVA PENINSULAR, Boqueria, 29.
 Fonda de E. PAÑA, S. Pau, 9, prop la Rambla.
 Maquinas de cusir de NARCIS DOMEÑECH, Graevia, 211.
 Litografía de R. RIERA, Ample, 3.
 Casa FALCO, hules, articles de goma, plumeros, etc. Call, 2.
 Caixa de préstamos, Sta. Margarita, 3, 1.^r.
 Gran Sastreía EL CID, Avinyó, 7, cantonada Fernando, VII.
 FÉLIX CARRERAS, taller de calsat, especialitat per artistas de
 teatro, Riera Alta, 17.
 RAMISSAUR, el Relampago Fochs arificials, Sta. Tecla, 6 Gracia

Máquinas de cusir, **SANTASUSANA** Aparatos péra
 máquinas de fer mitja **péndrer dutxas**
PREUS SENS COMPETENCIA
 Taller per' adobar tota classe de máquinas.—Se ven á plassos y 'l comptat
CARRER DE 'L CARME N.º 33.—BARCELONA

LLUNAS ASSOAGADAS PER' MIRALLS
 De

Ortega y Badia

Depósit de Cristalls, Baldosas, Baldosetas, etc., etc.

TELEFONO NUM 1397.

Carrer de la Comptesa de Sobriadiel, núm. 3
BARCELONA

ARXIU Y COPISTERIA

de

FRANCISCO PÉREZ POL

Carrer de Roig, núm. 24, entressuelo

Joan Ayné
 Magatzem de Música, Pianos é Instruments
 Fernando VII, 53.—BARCELONA

ARCHIVO
 LIRICO DRAMATICO
 BONIN Y HERMANOS
 BONIN GERMANS VIRE, 4

ARXIU-LIRICH-DRAMATIDH